

Cauza Peta Deutschland c. Germaniei

Cererea nr. 43481/09

Măsura de asigurare a acțiunii emisă de instanțele de judecată germane împotriva posterului organizației pentru protecția drepturilor animalelor care evoca Holocaustul a fost legitimă

Cauza vizează măsura de asigurare a acțiunii prin care s-a interzis organizației care militează pentru drepturile animalelor PETA de a publica un poster care reprezenta fotografii ale deținuților din lagărele de concentrare alături de fotografii ale spațiilor de adăpostire în masă a animalelor. Curtea a constatat că referința la Holocaust trebuie privită în contextul specific din trecutul Germaniei. În această lumină, Curtea a fost de acord cu instanțele de judecată germane care au avut temeiuri suficiente pentru admiterea cererii de interdicere a publicării.

Faptele principale

Asociația reclamantă, PETA Deutschland, este filiala germană a organizației PETA pentru protecția drepturilor animalelor.

În martie 2004, organizația a planificat să lanseze o campanie de publicitate cu titlul „Holocaustul din făruriia ta”, care a fost desfășurată și în Statele Unite. Campania presupunea publicarea mai multor postere pe care erau reprezentate fotografii ale deținuților din lagărele de concentrare alături de fotografii cu animalele ținute în spații de adăpostire în masă, acestea fiind însoțite de un text scurt. De exemplu, posterele reprezentau o fotografie cu un morman de corpuri omenești alături de o fotografie cu un morman de porci sacrificați sub titlul „umilința finală” și o fotografie în care erau reprezentați mai multe rânduri de deținuți culcați pe paturi suprapuse alături de o fotografie cu găini ținute în incubatoare, sub titlul „dacă e vorba de animale, toți devin naziști”.

Președintele și cei doi vice-președinți ai Consiliului Central Evreiesc din Germania au depus o acțiune pentru interdicerea publicării pe internet și în public a șapte postere. Reclamantii sunt supraviețuitori ai Holocaustului, iar unul dintre ei și-a pierdut familia în Holocaust. Ei au susținut că campania era ofensatoare și că încălca demnitatea lor umană, precum și drepturile personalității membrilor familiei unuia dintre ei. La 18 martie 2004, Judecătoria Berlin a admis cererea, iar la 22 aprilie 2004, instanța de judecată a confirmat-o. Ea a constatat că nu există indicii că obiectivul principal al organizației era de a înjosi victimele Holocaustului, deoarece posterele criticau condițiile în care sunt adăpostite animalele. Este vorba despre exprimarea opiniei asupra unei chestiuni de interes public care se bucură de un grad mai mare de protecție. Însă, trebuie luat în considerare faptul că deținuții din lagărele de concentrare și victimele Holocaustului au fost puse la același nivel cu animalele, comparație care este arbitrară în lumina imaginii pe care Constituția germană o oferă omului și care pune demnitatea umană în centru. Judecătoria a confirmat măsura luată în cadrul procedurilor pe fond în decembrie 2004, iar Curtea de Apel a confirmat-o în noiembrie 2005.

La 20 februarie 2009, Curtea Constituțională Federală a respins plângerea constituțională a organizației (dosarul nr. 1 BvR 2266/04 și 1 BvR 2620/05). Curtea constituțională și-a exprimat îndoiala în privința existenței vreunei încălcări a demnității umane a persoanelor reprezentate în fotografii sau a reclamantilor, însă a constatat că nu este necesar să ia o decizie în această privință. A fost suficient că instanțele judecătorești inferioare și-au întemeiat deciziile pe ipoteza că Constituția stabilește o distincție clară între viața și demnitatea umană pe de o parte, și

interesul de a proteja animalele pe de altă parte. De asemenea, instanța supremă a stabilit că campania a banalizat soarta victimelor Holocaustului.

Plângerea

PETA Deutschland a reclamat încălcarea articolului 10 al Convenției.

Decizia Curții

Articolul 10

Părțile nu au disputat faptul că măsura luată a constituit o ingerință în dreptul la libertatea de exprimare a organizației PETA. Ingerința a avut un temei legal în baza legii germane și a urmărit scopul legitim de a proteja drepturile personalității reclamanților, adică „reputația și drepturile altor persoane”, în temeiul articolului 10.

În ceea ce privește chestiunea dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”, în sensul articolului 10, Curtea observă din start că campania planificată de PETA, campanie care se referea la protecția animalelor și a mediului înconjurător, a fost, fără dubii, de interes public. Prin urmare, orice ingerință trebuie să aibă la bază temeiuri puternice. Instanțele de judecată germane au examinat cu grijă chestiunea dacă măsura luată ar încălca dreptul organizației la libertatea de exprimare. Ele au stabilit că campania nu avea scopul de a înjosi persoanele reprezentate în fotografii și că această campanie a confruntat reclamanții cu suferința și soarta lor în interesul protecției animalelor. Instanțele de judecată au constatat că „manipularea” suferinței lor le-a încălcat drepturile personalității în calitatea lor de evrei supraviețuitori ai Holocaustului care locuiesc în Germania.

Curtea consideră că faptele cauzei nu pot fi detașate de contextul istoric și social în care a avut loc exprimarea opiniei. Orice referință la Holocaust trebuie privită în contextul trecutului german. Curtea este de acord cu poziția Guvernului german care a declarat că are o obligație specială față de evreii care locuiesc în Germania. În această lumină, Curtea statuează că instanțele de judecată germane au oferit suficiente temeiuri pentru măsura luată. Această concluzie nu a fost pusă în discuție în lumina faptului că alte instanțe de judecată în alte jurisdicții ar putea aborda aceste chestiuni într-o altă manieră.

În continuare, procesul nu era de natură penală, iar PETA nu a demonstrat că nu avea alte mijloace prin care să atragă atenția publică asupra problemei protecției animalelor.

Curtea constată că nu a avut loc încălcarea articolului 10.

Opinie separată

Judecătorul Zupančič a exprimat opinie concurentă alături de judecătorul Spielmann.